

SEJM
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
IX kadencja
Prezes Rady Ministrów
RM-0610-120-21

Druk nr 2203

Warszawa, 22 kwietnia 2022 r.

Pani
Elżbieta Witek
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowna Pani Marszałek,

na podstawie art. 118 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej przedstawiam Sejmowi Rzeczypospolitej Polskiej projekt ustawy

**- o zmianie ustawy o księgach wieczystych
i hipotece oraz ustawy o przetwarzaniu
informacji kryminalnych.**

Do prezentowania stanowiska Rządu w tej sprawie w toku prac parlamentarnych został upoważniony Minister Sprawiedliwości.

Z poważaniem

Mateusz Morawiecki

/podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym/

U S T A W A

z dnia

o zmianie ustawy o księgach wieczystych i hipotece oraz ustawy o przetwarzaniu informacji kryminalnych

Art. 1. W ustawie z dnia 6 lipca 1982 r. o księgach wieczystych i hipotece (Dz. U. z 2019 r. poz. 2204 oraz z 2021 r. poz. 1177 i 1978) w art. 364 w ust. 8 w pkt 26 kropkę zastępuje się średnikiem i dodaje się pkt 27 i 28 w brzmieniu:

- „27) Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego;
- 28) Szef Krajowego Centrum Informacji Kryminalnych.”.

Art. 2. W ustawie z dnia 6 lipca 2001 r. o przetwarzaniu informacji kryminalnych (Dz. U. z 2021 r. poz. 1607 oraz z 2022 r. poz. 655) w art. 13 w ust. 1 w pkt 5 lit. b otrzymuje brzmienie:

- „b) przedmiotach, w tym nieruchomościach, wykorzystywanych do popełnienia przestępstwa, uzyskanych w wyniku przestępstwa lub utraconych w związku z przestępstwem,”.

Art. 3. Ustawa wchodzi w życie po upływie 2 lat od dnia ogłoszenia.

UZASADNIENIE

Konieczność wszczęcia prac legislacyjnych nad projektowaną ustawą jest podyktowana wnioskiem Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 14 czerwca 2017 r. o podjęcie inicjatywy legislacyjnej polegającej na zmianie art. 36⁴ ust. 8 ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o księgach wieczystych i hipotece (Dz. U. z 2019 r. poz. 2204 oraz z 2021 r. poz. 1177 i 1978), zwanej dalej „u.k.w.h.”, przez dopisanie Szefa Krajowego Centrum Informacji Kryminalnych, dalej: „Szef KCIK”, do kręgu podmiotów uprawnionych do wystąpienia o zgodę Ministra Sprawiedliwości na wielokrotne, nieograniczone w czasie wyszukiwanie ksiąg wieczystych w centralnej bazie danych ksiąg wieczystych oraz pismem Departamentu Informatyzacji i Rejestrów Sądowych z dnia 10 lipca 2017 r. o wszczęcie postępowania legislacyjnego skutującego zmianą art. 36⁴ ust. 8 u.k.w.h przez dopisanie Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego, dalej: „KRUS”, do kręgu podmiotów uprawnionych do wystąpienia o zgodę Ministra Sprawiedliwości na wielokrotne, nieograniczone w czasie wyszukiwanie ksiąg wieczystych w centralnej bazie danych ksiąg wieczystych.

Na wstępie należy wskazać, że KRUS-owi i Szefowi KCIK, podobnie jak wszystkim podmiotom wymienionym w art. 36⁴ ust. 8 u.k.w.h., zgoda na wyszukiwanie ksiąg wieczystych przewidziana w tym przepisie jest potrzebna w istocie po to, aby móc wyszukać numer księgi wieczystej dotyczącej nieruchomości należącej do określonej osoby, dokonując tego wyszukania na podstawie pewnych kryteriów znanych KRUS-owi lub Szefowi KCIK, np. adresu nieruchomości lub imienia i nazwiska danej osoby, a także aby móc sprawdzić, czy dana osoba jest w ogóle właścicielem jakiejś nieruchomości w Polsce, a jeśli tak, to której konkretnie. KRUS-owi i Szefowi KCIK nie wystarcza ten dostęp do – prowadzonych w systemie teleinformatycznym – ksiąg wieczystych, który jest gwarantowany dla każdego na ogólnych zasadach określonych w art. 36⁴ ust. 1–7 u.k.w.h. Dlatego też jest konieczne udostępnienie funkcjonalności wyszukiwania określonej w art. 36⁴ ust. 8 u.k.w.h. Wprowadzenie nowej regulacji ma na celu umożliwienie tym podmiotom wyszukiwania ksiąg wieczystych i ich numerów w sytuacji, gdy KRUS lub Szef KCIK nie zna numeru konkretnej księgi wieczystej prowadzonej dla nieruchomości należącej do osoby, która interesuje KRUS lub Szefa KCIK, względnie gdy KRUS lub Szef KCIK nie wie lub nie jest pewien, czy dana osoba pozostająca w kręgu zainteresowania KRUS lub Szefa KCIK (ze względu na ustawowe zadania KRUS lub Szefa KCIK) w ogóle jest właścicielem nieruchomości, a jeśli tak –

to której konkretnie nieruchomości. Dzięki tej zmianie KRUS lub Szef KCIK będzie mógł w Centralnej Informacji Ksiąg Wieczystych wyszukać – a w efekcie przejrzeć – księgę wieczystą na podstawie znanych mu kryteriów, np. imienia lub nazwiska danej osoby lub adresu danej nieruchomości, bez znajomości numeru danej księgi wieczystej, co nie jest możliwe dla każdego. Należy zatem podkreślić, że wprowadzana zmiana umożliwi tym podmiotom takie wyszukiwanie ksiąg wieczystych, które na ogólnych zasadach bynajmniej nie przysługuje każdemu i jest udostępniane tylko ściśle określonej grupie podmiotów, z uwagi na ich specyficzne ustawowe zadania.

Konstatując obiektywną i rzeczywistą potrzebę zapewnienia KRUS-owi i Szefowi KCIK możliwości wielokrotnego, nieograniczonego w czasie wyszukiwania ksiąg wieczystych w centralnej bazie danych ksiąg wieczystych należy jednocześnie zauważyć, że przynajmniej w przypadku Szefa KCIK tego rodzaju możliwość istnieje już w oparciu o obecnie obowiązujące przepisy prawa i można ją wywieść z tych przepisów w drodze wykładni. Mianowicie, zgodnie z art. 36⁴ ust. 8 pkt 8 u.k.w.h., o zgodę do Ministra Sprawiedliwości na wielokrotne, nieograniczone w czasie wyszukiwanie ksiąg wieczystych w centralnej bazie danych ksiąg wieczystych może wystąpić Policja. Tymczasem Szefem KCIK jest każdorazowy Komendant Główny Policji (art. 6 ustawy z dnia 6 lipca 2001 r. o przetwarzaniu informacji kryminalnych (Dz. U. z 2021 r. poz. 1607 oraz z 2022 r. poz. 655) (dalej: „ustawa o przetwarzaniu informacji kryminalnych”), a więc Szef KCIK, jako Komendant Główny Policji, jest organem Policji i w sensie organizacyjno-instytucjonalnym jest on immanentną częścią Policji. Co więcej, również kierowane przez Szefa KCIK Krajowe Centrum Informacji Kryminalnych jest integralną częścią Policji, gdyż zgodnie z ustawą o przetwarzaniu informacji kryminalnych Krajowe Centrum Informacji Kryminalnych jest „komórką organizacyjną w Komendzie Głównej Policji” (art. 5 ust. 2 ustawy o przetwarzaniu informacji kryminalnych). Tym samym Krajowe Centrum Informacji Kryminalnych nie jest tworem odrębnym od Policji, lecz jest po prostu jednostką organizacyjną Policji i stanowi jej wewnętrzną część składową, będąc przy tym kierowane przez organ Policji, jakim jest Komendant Główny Policji. W rezultacie Szef KCIK bez żadnej wątpliwości mieści się w pojęciu „Policja” w rozumieniu art. 36⁴ ust. 8 pkt 8 u.k.w.h. i *de lege lata* ma on gwarantowany bezpośredni dostęp do opcji przewidzianej w art. 36⁴ ust. 8 u.k.w.h., a więc może ubiegać się o zgodę Ministra Sprawiedliwości na wielokrotne, nieograniczone w czasie wyszukiwanie ksiąg wieczystych w centralnej bazie danych ksiąg wieczystych.

Niezależnie od tego Szef KCIK może *de lege lata* wyszukiwać księgi wieczyste w centralnej bazie danych ksiąg wieczystych pośrednio, a mianowicie za pośrednictwem sądów rejonowych prowadzących księgi wieczyste, tj. prosząc o to wyszukiwanie poszczególne sądy rejonowe (które z kolei, należąc do szerszej kategorii sądów, są wymienione jako podmioty uprawnione do wyszukiwania ksiąg wieczystych w art. 36⁴ ust. 8 pkt 1 u.k.w.h.), gdyż zgodnie z art. 23a u.k.w.h. sądy rejonowe prowadzące księgi wieczyste mają obowiązek współpracowania z Szefem KCIK w zakresie niezbędnym do realizacji ustawowych zadań Szefa KCIK. W pojęciu tej współpracy mieści się niewątpliwie m.in. wyszukiwanie dla Szefa KCIK nieruchomości w centralnej bazie danych ksiąg wieczystych. Rzecz jasna, z punktu widzenia praktycznego dla Szefa KCIK, taki sposób wyszukiwania ksiąg wieczystych, czyli za pośrednictwem sądów rejonowych, może być niedogodny logistycznie, zbyt wolny i rodzący niebezpieczeństwo ujawnienia na zewnątrz poufnych informacji kryminalnych, niemniej jednak, jak już podkreślono wyżej, Szef KCIK *de lege lata* i tak posiada możliwość samodzielnego wyszukiwania ksiąg wieczystych w centralnej bazie danych ksiąg wieczystych, o ile uzyska na to zgodę Ministra Sprawiedliwości, działając na podstawie art. 36⁴ ust. 8 pkt 8 u.k.w.h. W tym sensie jego sytuacja prawna jest obecnie taka sama jak wszystkich innych podmiotów (jednostek) wymienionych w art. 36⁴ ust. 8 pkt 1–26 u.k.w.h.

Skoro Szef KCIK jest organem Policji, zaś kierowane przez niego Krajowe Centrum Informacji Kryminalnych jest komórką organizacyjną Policji, co łącznie pozwala subsumować Szefa KCIK pod ustawowe pojęcie Policji w rozumieniu art. 36⁴ ust. 8 pkt 8 u.k.w.h., to tym samym można powiedzieć, że osobne wymienianie Szefa KCIK w katalogu podmiotów określonych w art. 36⁴ ust. 8 u.k.w.h. nie wydaje się bezwzględnie konieczne, w takiej samej mierze, w jakiej nie jest konieczne osobne wymienianie w tym przepisie innych organów Policji lub innych komórek organizacyjnych Policji, np. Komendanta Centralnego Biura Śledczego Policji¹⁾ lub Komendanta Biura Spraw Wewnętrznych Policji²⁾.

¹⁾ W myśl przepisów ustawy z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji (Dz. U. z 2021 r. poz. 1882, z późn. zm.), Centralne Biuro Śledcze Policji jest jednostką organizacyjną Policji, zaś kieruje tą jednostką Komendant Centralnego Biura Śledczego Policji, który jest organem Policji (art. 5a ust. 1 i 2). W sensie służbowym różnica między Szefem KCIK a Komendantem Centralnego Biura Śledczego Policji jest natomiast taka, że Szef KCIK jest jednocześnie Komendantem Głównym Policji, zaś Komendant Centralnego Biura Śledczego Policji podlega Komendantowi Głównemu Policji (art. 5a ust. 2).

²⁾ Komendant Biura Spraw Wewnętrznych Policji jest organem Policji kierującym Biurem Spraw Wewnętrznych Policji, przy czym wspomniane Biuro jest jednostką organizacyjną Policji. Komendant Biura Spraw Wewnętrznych Policji podlega Komendantowi Głównemu Policji (art. 5b ust. 1 i 2 ustawy z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji).

Pomimo wskazanych wyżej argumentów przemawiających za mieszczaniem się Szefa KCIK w pojęciu „Policja” w rozumieniu art. 36⁴ ust. 8 pkt 8 u.k.w.h., zachodzi konieczność wyraźnego wpisania Szefa KCIK do katalogu podmiotów wymienionych w art. 36⁴ ust. 8 u.k.w.h. Przemawia za tym jednoznaczne normatywne rozwianie ewentualnych wątpliwości prawnych odnośnie do uprawnień Szefa KCIK w omawianym zakresie, a także szczególny formalny status Szefa KCIK i kierowanej przez niego jednostki organizacyjnej Policji wynikający z ustawy o przetwarzaniu informacji kryminalnych, odrębnej od ustawy z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji. Ponadto wyraźne wyspecyfikowanie Szefa KCIK w projektowanym art. 36⁴ ust. 8 pkt 28 u.k.w.h. da mu osobną i niekwestionowaną legitymację do występowania z wnioskiem, o którym jest mowa w art. 36⁴ ust. 8 u.k.w.h., specjalnie na potrzeby kierowanego przez niego Krajowego Centrum Informacji Kryminalnych oraz na potrzeby realizowanych przez to Centrum zadań, a nie ogólnie na potrzeby całej Policji jako takiej. W efekcie wymienienie Szefa KCIK w art. 36⁴ ust. 8 u.k.w.h. będzie mieć istotne znaczenie dla określenia kręgu osób, które w Policji będą mogły być bezpośrednio zapoznawane z informacjami pozyskanymi przez Szefa KCIK w centralnej bazie danych ksiąg wieczystych.

Uzasadnieniem uzupełnienia katalogu podmiotów wymienionych w art. 36⁴ ust. 8 u.k.w.h. o Szefa KCIK są jego zadania wynikające z ustawy o przetwarzaniu informacji kryminalnych.

Do zadań Komendanta Głównego Policji, będącego Szefem KCIK, należy w szczególności m.in. przetwarzanie i przekazywanie informacji kryminalnych na rzecz podmiotów uprawnionych, wymienionych w art. 19 ustawy o przetwarzaniu informacji kryminalnych, do których należą: organy prokuratury, organy Policji, Centralne Biuro Antykorupcyjne, Agencja Bezpieczeństwa Wewnętrznego, organy Straży Granicznej, Straż Marszałkowska, organy celne, organy podatkowe, organy Krajowej Administracji Skarbowej, Służba Ochrony Państwa, Żandarmeria Wojskowa, organy informacji finansowej, organy administracji publicznej właściwe w sprawach obywatelstwa, cudzoziemców i repatriacji, Szef Służby Kontrwywiadu Wojskowego oraz Szef Służby Wywiadu Wojskowego, Przewodniczący Komisji Nadzoru Finansowego lub upoważniony przez niego przedstawiciel, Dyrektor Generalny Lasów Państwowych, dyrektorzy regionalnych dyrekcji Lasów Państwowych, nadleśniczowie oraz Główny Inspektor Straży Leśnej, a także dyrektorzy parków narodowych.

Wskazane wyżej podmioty prowadzą sprawy będące przedmiotem czynności

operacyjno-rozpoznawczych, wszczętych lub zakończonych postępowań karnych, w tym postępowań w sprawach o przestępstwa skarbowe, oraz dotyczące innych postępowań lub czynności prowadzonych na podstawie ustaw przez podmioty określone w art. 19 i art. 20, istotnych z punktu widzenia czynności operacyjno-rozpoznawczych lub postępowania karnego.

Szef KCIK, zgodnie z art. 28 ust. 1 ustawy o przetwarzaniu informacji kryminalnych, przekazuje podmiotom uprawnionym informacje kryminalne niezwłocznie po otrzymaniu od podmiotu uprawnionego zapytania. Szef KCIK może przekazać informacje kryminalne podmiotowi zobowiązanemu, niebędącemu podmiotem uprawnionym, na jego zapytanie zadane w związku z prowadzonym przez niego, na podstawie odrębnych przepisów, postępowaniem karnym lub postępowaniem karnym wykonawczym.

Ustawodawca w art. 28 ust. 2 ustawy o przetwarzaniu informacji kryminalnych przewidział możliwość uzupełnienia informacji, jeżeli zgromadzone w bazach danych informacje kryminalne są niewystarczające do udzielenia odpowiedzi. W takim przypadku Szef KCIK występuje z zapytaniem do podmiotów zobowiązanych w zakresie koniecznym do udzielenia odpowiedzi. Podmioty zobowiązane do przekazywania informacji kryminalnych są wymienione w art. 20 ust. 1 ustawy o przetwarzaniu informacji kryminalnych. Kierowanie zapytań uzupełniających przez Szefa KCIK powoduje ponadto tzw. przykrycie zapytania, co oznacza, że Szef KCIK nie ujawnia informacji o właścicielu zapytania.

Zgodnie z art. 20 ust. 1 pkt 2 ustawy o przetwarzaniu informacji kryminalnych podmiotami zobowiązanymi do przekazywania informacji kryminalnych do Centrum są sądy prowadzące Krajowy Rejestr Sądowy, księgi wieczyste i rejestr zastawów. Art. 23a u.k.w.h nakłada na sąd obowiązek współpracy z Szefem KCIK. Ponieważ księgi wieczyste są zakładane i prowadzone w systemie teleinformatycznym (art. 25¹ ust. 1), a Minister Sprawiedliwości jako administrator określił w drodze rozporządzenia sposób zakładania oraz prowadzenia ksiąg wieczystych (art. 25^t ust. 2) i utworzył Centralną Informację Ksiąg Wieczystych, Szef KCIK zwracał się do Centralnej Informacji Ksiąg Wieczystych o udzielenie stosownych informacji.

Należy wskazać, że liczba zapytań o udzielenie informacji o treści ksiąg wieczystych w 2018 r. wyniosła 21 267.

Rozwiązaniem tymczasowym dla Krajowego Centrum Informacji Kryminalnych, z uwagi na jego usytuowanie w strukturach organizacyjnych Komendy Głównej Policji, jest korzystanie z Centralnej Bazy Danych Ksiąg Wieczystych na podstawie zgody Ministra Sprawiedliwości z dnia 20 czerwca 2016 r. oraz porozumienia z dnia 14 października 2011 r. w sprawie pobierania danych rejestrowych bezpośrednio z Centralnej Bazy Danych Krajowego Rejestru Sądowego oraz Centralnej Bazy Danych Ksiąg Wieczystych przez Komendę Główną Policji.

Dodanie Szefa KCIK do katalogu podmiotów uprawnionych do wystąpienia o zgodę Ministra Sprawiedliwości na wielokrotne, nieograniczone w czasie wyszukiwanie ksiąg wieczystych w centralnej bazie danych ksiąg wieczystych znacznie przyspieszy pozyskiwanie informacji z ksiąg wieczystych oraz usprawni tryb udzielenia odpowiedzi podmiotom uprawnionym.

Należy również podkreślić, że umożliwienie bezpośredniego dostępu Szefa KCIK do zasobów Centralnej Informacji Ksiąg Wieczystych nie generuje kosztów po stronie Krajowego Centrum Informacji Kryminalnych.

Natomiast uzasadnieniem uzupełnienia katalogu podmiotów wymienionych w art. 36⁴ ust. 8 u.k.w.h. o KRUS są jej zadania wynikające art. 26 ust. 3 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2021 r. poz. 423, z późn. zm.) w zw. z art. 52 ust. 1 ustawy z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników (Dz. U. z 2021 r. poz. 266, z późn. zm.), zwanej dalej: „u.u.s.r.”.

Realizowane przez KRUS zadania wymagają uzyskania informacji z Centralnej Bazy Danych Ksiąg Wieczystych w zakresie obsługi ubezpieczonych w sprawach dotyczących obejmowania ubezpieczeniem i opłacania składek na to ubezpieczenie oraz dochodzenia należności z tytułu nieopłaconych składek na ubezpieczenie. Jedną z form dochodzenia należności jest dokonywanie zabezpieczenia należności z tytułu składek na ubezpieczenie społeczne rolników oraz na ubezpieczenie zdrowotne (stanowiących należność Skarbu Państwa), przez wpis hipoteki przymusowej w księdze wieczystej nieruchomości dłużnika. KRUS musi uzyskiwać dane w celu aktualizacji stanu prawnego nieruchomości i uzupełniać dokumentację. W tym celu występuje o informacje zawierające aktualną treść księgi wieczystej i wielkość gospodarstwa w przypadku niedostarczenia przez rolnika odpisu nowej księgi wieczystej po zakupie gruntu. Szacuje się, że liczba wniosków kierowanych do Centralnej Informacji Ksiąg Wieczystych o udzielenie

informacji dotyczących numerów ksiąg wieczystych wynosi około 2700 rocznie. Wyliczenie to oparto o liczbę dokonanych przez sądy wpisów hipotek przymusowych w 2018 r. na wnioski: Centrali KRUS, Oddziałów Regionalnych KRUS i Placówek Terenowych KRUS.

Dodanie KRUS do katalogu podmiotów uprawnionych do wielokrotnego, nieograniczonego w czasie wyszukiwania ksiąg wieczystych w centralnej bazie danych ksiąg wieczystych ma duże znaczenie dla sprawnego wykonywania ustawowych zadań w zakresie ubezpieczeń społecznych rolników. Wielokrotny i nieograniczony dostęp do bazy przyspieszy proces załatwiania spraw, pozwoli na ograniczenie kosztów korespondencji z sądami rejonowymi lub starostwami powiatowymi w powyższym zakresie, pozytywnie wpłynie na efektywniejsze dochodzenie należności, umożliwi sprawne prowadzenie postępowań oraz doprowadzi do sprawniejszego i szybszego uzyskiwania danych niezbędnych do prawidłowego prowadzenia spraw. Dane uzyskane w wyniku przeglądania ksiąg wieczystych są wykorzystywane do określania możliwości dokonania zabezpieczenia zaległych należności z tytułu składek na ubezpieczenie społeczne rolników. W oparciu o uzyskane dane są sporządzane wnioski o wpis hipoteki przymusowej. Ponadto informacje zawarte w treści ksiąg wieczystych służą do określenia współodpowiedzialności za należności z tytułu składek. Mogą być one także informacją porównawczą do sprawdzenia wielkości posiadanych nieruchomości zaewidencjonowanych w systemie nSIU oraz do określenia zasadności zabezpieczeń, w kontekście ujawnionych w dziale IV wpisów hipotek innych podmiotów.

Ponadto należy wskazać, że KRUS-owi dostęp do wyszukiwania ksiąg wieczystych w centralnej bazie danych ksiąg wieczystych jest potrzebny również po to, aby instytucja ta mogła prawidłowo obliczyć wysokość miesięcznej składki na ubezpieczenie emerytalno-rentowe należnej od danego rolnika.

W tym względzie trzeba przypomnieć, że zasadniczo składka rolnika (ubezpieczonego) na rolnicze ubezpieczenie emerytalno-rentowe ma charakter ryczałtowy i wynosi 10% emerytury podstawowej (art. 17 ust. 1 u.u.s.r.), niemniej jednak rolnik, którego gospodarstwo rolne obejmuje obszar użytków rolnych powyżej 50 ha przeliczeniowych, opłaca dodatkową składkę miesięczną. Wysokość tej dodatkowej składki miesięcznej jest uzależniona od konkretnej wielkości gospodarstwa rolnego rolnika i wynosi: 12% emerytury podstawowej – w przypadku gdy gospodarstwo rolne obejmuje obszar użytków rolnych do 100 ha przeliczeniowych; 24% emerytury podstawowej – w

przypadku gdy gospodarstwo rolne obejmuje obszar użytków rolnych powyżej 100 ha przeliczeniowych do 150 ha przeliczeniowych; 36% emerytury podstawowej – w przypadku gdy gospodarstwo rolne obejmuje obszar użytków rolnych powyżej 150 ha przeliczeniowych do 300 ha przeliczeniowych; 48% emerytury podstawowej – w przypadku gdy gospodarstwo rolne obejmuje obszar użytków rolnych powyżej 300 ha przeliczeniowych (art. 17 ust. 4 u.u.s.r.). W przypadku zmiany obszaru użytków rolnych gospodarstwa rolnego powodującego zmianę wymiaru wspomnianej wyżej dodatkowej składki miesięcznej rolnikowi obowiązkanemu do opłacania tej składki KRUS wydaje decyzję w tej sprawie (art. 17 ust. 5 u.u.s.r.).

Z powyższego wynika, że KRUS m.in. dlatego potrzebuje mieć precyzyjne i aktualne informacje o wielkości nieruchomości rolnych należących do rolników, aby móc prawidłowo obliczyć i ustalić wysokość należnej od nich miesięcznej składki na ubezpieczenie emerytalno-rentowe, a więc KRUS musi mieć narzędzia – w tym w postaci możliwości wyszukiwania ksiąg wieczystych w centralnej bazie danych ksiąg wieczystych – aby móc zweryfikować wielkość gospodarstwa rolnego deklarowaną przez rolnika prowadzącego to gospodarstwo. KRUS musi mieć zatem możliwość sprawdzania, czy dany rolnik nie posiada jakichś innych niż zadeklarowane nieruchomości lub czy w międzyczasie nie zakupił innych nieruchomości lub ich nie sprzedał. Sprawdzanie tych faktów będzie dla KRUS-u bardziej efektywne w sytuacji posiadania przez tę instytucję możliwości wyszukiwania, o której jest mowa w art. 36⁴ ust. 8 u.k.w.h. Zatem dostęp ten jest potrzebny KRUS-owi również w celu posiadania precyzyjnych i aktualnych danych o powierzchni gospodarstwa rolnego należącego do rolnika, a które to dane o powierzchni gospodarstwa są z kolei prawnie relewantne przy obliczaniu wysokości należnej od rolnika składki na ubezpieczenie emerytalno-rentowe.

Koszty leżące po stronie KRUS związane z uzyskaniem dostępu do Centralnej Bazy Danych Ksiąg Wieczystych szacunkowo mogą wynosić około 800 000 zł.

Uwzględnienie KRUS wśród podmiotów uprawnionych do wielokrotnego, nieograniczonego w czasie wyszukiwania ksiąg wieczystych, według konkretnego zdefiniowania kryterium, np. na podstawie danych osobowych właściciela, niewątpliwie przyczyni się do skrócenia trwania sprawy, zwiększenia skuteczności w dochodzeniu należności Skarbu Państwa, zabezpieczenia zobowiązań KRUS przed ich przedawnieniem, a tym samym przed zagrożeniem braku możliwości odzyskania zaległych składek, zmniejszy koszt opłat za wysyłaną korespondencję oraz umożliwi

ustalenie ewentualnych współwłaścicieli nieruchomości solidarnie odpowiedzialnych za opłacenie składek na ubezpieczenie.

Wprowadzenie zmian w art. 36⁴ ust. 8 u.k.w.h. wymusza zmiany legislacyjne w ustawie o przetwarzaniu informacji kryminalnych, a mianowicie zmiany dotyczące określenia zakresu przetwarzanych informacji kryminalnych, tak aby zakres ten w nieco szerszym stopniu obejmował nieruchomości związane z przestępstwami i dokonanymi przez nich przestępstwami, a o których to nieruchomościach Szef mógłby zasięgać informacji, dokonując przewidzianego w art. 36⁴ ust. 8 u.k.w.h. wyszukiwania w centralnej bazie danych ksiąg wieczystych.

Ustawa o przetwarzaniu informacji kryminalnych stanowi, że „informacje kryminalne” – które Szef KCIK Centrum może przetwarzać i przekazywać uprawnionym podmiotom – są to *„określone w art. 13 ust. 1 dane dotyczące spraw będących przedmiotem czynności operacyjno-rozpoznawczych, wszczętego lub zakończonego postępowania karnego, w tym postępowania w sprawach o przestępstwa skarbowe, oraz dotyczące innych postępowań lub czynności prowadzonych na podstawie ustaw przez podmioty określone w art. 19 i 20, istotnych z punktu widzenia czynności operacyjno-rozpoznawczych lub postępowania karnego”* (art. 4 pkt 1 ustawy o przetwarzaniu informacji kryminalnych). Jak wynika z powyższego, informacje kryminalne są w ustawie o przetwarzaniu informacji kryminalnych definiowane jako dane istotne z punktu widzenia określonych rodzajów czynności lub prowadzonych postępowań, z tym wszakże zastrzeżeniem, iż są to (i mogą to być) wyłącznie dane, których zakres określa art. 13 ust. 1 ustawy o przetwarzaniu informacji kryminalnych. Powołany art. 13 ust. 1 ustawy o przetwarzaniu informacji kryminalnych określa zatem zakres przetwarzanych informacji kryminalnych i wymienia w tym kontekście różnego rodzaju dane, w tym dane personalne o osobach, przeciwko którym są prowadzone określone postępowania lub czynności. Z punktu widzenia wprowadzanych zmian istotne jest to, że wśród zakresu przetwarzanych przez Szefa KCIK informacji kryminalnych znajdują się *de lege lata* informacje o „przedmiotach wykorzystanych do popełnienia przestępstwa lub utraconych w związku z przestępstwem” (art. 13 ust. 1 pkt 5 lit. b ustawy o przetwarzaniu informacji kryminalnych). To właśnie pod to ustawowe sformułowanie dają się subsumować nieruchomości, przy czym powołany art. 13 ust. 1 pkt 5 lit. b ustawy o przetwarzaniu informacji kryminalnych jest jedyną jednostką redakcyjną art. 13 ust. 1 tej ustawy (i całej tej ustawy), pod którą dają się subsumować nieruchomości. Inaczej mówiąc, w świetle

ustawy o przetwarzaniu informacji kryminalnych nieruchomości mogą uzyskać status „informacji kryminalnych” tylko i wyłącznie w zakresie określonym w art. 13 ust. 1 pkt 5 lit. b ustawy o przetwarzaniu informacji kryminalnych, a więc dane o nieruchomościach tylko wtedy mogą być informacjami kryminalnymi, gdy są to dane o nieruchomościach (*verba legis*: „przedmiotach”) „wykorzystanych do popełnienia przestępstwa lub utraconych w związku z przestępstwem”.

Zatem treść powołanego art. 13 ust. 1 pkt 5 lit. b ustawy o przetwarzaniu informacji kryminalnych powinna zostać zmieniona, tak aby zakres przetwarzanych informacji kryminalnych obejmował nie tylko przedmioty (w tym nieruchomości) wykorzystane do popełnienia przestępstwa lub utracone w związku z przestępstwem, ale również przedmioty (w tym nieruchomości) uzyskane w wyniku przestępstwa, a więc przedmioty (w tym nieruchomości), w których posiadanie określone osoby weszły w następstwie dokonania przestępstwa. W takim układzie zakres informacji kryminalnych w rozumieniu omawianej ustawy obejmowałby m.in. dane o nieruchomościach, które zostały pozyskane przez określone osoby w wyniku np. prania brudnych pieniędzy (art. 299 Kodeksu karnego³⁾), przestępczego wpłynięcia na rozporządzenie nieruchomością przez jej dotychczasowego właściciela (art. 282 i art. 286 § 1 Kodeksu karnego), korupcji (art. 228 Kodeksu karnego) lub w wyniku udziału w zorganizowanej grupie albo związku mających na celu popełnienie przestępstwa lub przestępstwa skarbowego (art. 258 Kodeksu karnego). Nie zawsze przedmioty (nieruchomości) uzyskane w taki przestępczy sposób będą przedmiotami (nieruchomościami) „utraconymi w związku z przestępstwem” w rozumieniu art. 13 ust. 1 pkt 5 lit. b ustawy o przetwarzaniu informacji kryminalnych, a więc dodanie w tej jednostce redakcyjnej ustawy sformułowania mówiącego o przedmiotach „uzyskanych” w wyniku przestępstwa będzie miało znaczenie konstytutywne i rozszerzy zakres przetwarzanych informacji kryminalnych. To zaś będzie z korzyścią dla skuteczności działań organów ścigania karnego, organów podatkowych i celnych, organów wymiaru sprawiedliwości i innych uprawnionych podmiotów. W szczególności taka regulacja stanie się przydatna dla realizacji celu pozbawiania sprawców nienależnych im tzw. owoców przestępstwa i orzekania w szerszym zakresie przepadku (w tym nieruchomości) z art. 44 Kodeksu karnego.

Doprecyzowano w art. 13 ust. 1 pkt 5 lit. b ustawy o przetwarzaniu informacji kryminalnych, że używane tam określenie „przedmioty” obejmuje również

³⁾ Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny (Dz. U. z 2021 r. poz. 2345, z późn. zm.).

nieruchomości.

Dodać należy, że zmiana legislacyjna ustawy o przetwarzaniu informacji kryminalnych dotyczy sprawy objętej zakresem unormowania ustawy o księgach wieczystych i hipotece, gdyż zmiana legislacyjna w art. 13 ust. 1 pkt 5 lit. b ustawy o przetwarzaniu informacji kryminalnych dotyczy problematyki nieruchomości oraz uzyskiwania informacji o nieruchomościach, co niewątpliwie jest objęte zakresem u.k.w.h.

Przewiduje się, że projektowana ustawa wejdzie w życie po upływie 2 lat od dnia ogłoszenia. Wydłużenie do 2 lat *vacatio legis* przepisu zmieniającego ustawę o przetwarzaniu informacji kryminalnych, zawartego w art. 2 projektowanej ustawy oraz art. 1 w zakresie dodania pkt 28 dotyczącego Szefa KCIK wynika z konieczności przygotowania się Krajowego Centrum Informacji Kryminalnych do zmian, jakie będą wiązały się z wejściem w życie tej regulacji. Projektowane zmiany w ustawie o przetwarzaniu informacji kryminalnych nieodzownie wiążą się z potrzebą zmiany w architekturze technicznej baz danych KCIK oraz koniecznością dostosowania przepisów wykonawczych oraz systemów informatycznych poszczególnych podmiotów uprawnionych, będących konsekwencją rozszerzenia zakresu przetwarzanych informacji. Dodatkowo należy wskazać, w kontekście oceny skutków regulacji, że szacunkowe koszty rozszerzenia zakresu informacji gromadzonych w KCIK, zgodnie z proponowaną regulacją, będą obejmowały modyfikację w wymaganym zakresie bazy danych KCIK, aplikacji dostępowej AKU KCIK, aplikacji administratora Archiwum KCIK oraz hurtowni danych OBI, których koszt wykonania wstępnie określono na kwotę 660 000 zł. Co istotne przedstawiona wycena dotyczy jedynie modyfikacji w systemie KCIK oraz wskazanych aplikacji i nie zawiera kosztów niezbędnych zmian w systemach dziedzicznych podmiotów uprawnionych – m.in. prokuratury czy organów KAS. Również po stronie KRUS zachodzi konieczność określenia *vacatio legis* na okres 2 lat, ponieważ jest to czas niezbędny na integrację systemów KRUS.

Projekt ustawy nie podlega notyfikacji w trybie określonym w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. poz. 2039, z późn. zm.).

Zgodnie z ustawą z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. z 2017 r. poz. 248), a także mając na uwadze § 52 uchwały nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – Regulamin pracy Rady

Ministrów (M.P. z 2022 r. poz. 348), projekt został zamieszczony w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej Rządowego Centrum Legislacji w serwisie „Rządowy Proces Legislacyjny”.

Projekt nie wymaga przedstawienia organom lub instytucjom Unii Europejskiej, w tym Europejskiemu Bankowi Centralnemu, stosownie do § 39 uchwały nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów.

Projektowana ustawa nie jest sprzeczna z prawem Unii Europejskiej.

Nazwa projektu Ustawa o zmianie ustawy o księgach wieczystych i hipotece oraz ustawy o przetwarzaniu informacji kryminalnych	Data sporządzenia 25.03.2022 r.
Ministerstwo wiodące i ministerstwa współpracujące Ministerstwo Sprawiedliwości	Źródło Inne
Osoba odpowiedzialna za projekt w randze Ministra, Sekretarza Stanu lub Podsekretarza Stanu Marcin Warchoń – Sekretarz Stanu	Nr w Wykazie prac UD59
Kontakt do opiekuna merytorycznego projektu Agnieszka Piskorska-Wąsala, Naczelnik – Sędzia, Departament Legislacyjny Prawa Cywilnego, tel. 22 39-76-548	

OCENA SKUTKÓW REGULACJI

1. Jaki problem jest rozwiązywany?

Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego (dalej: „KRUS”), realizując zadania w zakresie obsługi ubezpieczonych w sprawach dotyczących obejmowania ubezpieczeniem i opłacania składek na to ubezpieczenie, ma obowiązek dochodzenia należności z tytułu nieopłaconych składek na ubezpieczenie. Jedną z form dochodzenia należności jest dokonywanie zabezpieczenia należności z tytułu składek na ubezpieczenie społeczne rolników oraz na ubezpieczenie zdrowotne przez wpis hipoteki przymusowej w księdze wieczystej nieruchomości dłużnika.

Ponadto KRUS, w celu aktualizacji stanu prawnego i uzupełnienia dokumentacji, występuje o informacje zawierające aktualne dane dotyczące księgi wieczystej i wielkości gospodarstwa w przypadku niedostarczenia przez rolnika nowej księgi wieczystej po zakupie gruntu. Czas trwania postępowań wieczystoksięgowych od momentu wystąpienia do sądu wieczystoksięgowego z wnioskiem o dokonanie wpisu hipoteki w księdze wieczystej nieruchomości, do momentu dokonania przez sąd wpisu hipoteki, wynosi średnio około 2–3 miesiące. Zdarzają się jednak przypadki, że sprawy tego typu trwają nawet kilka miesięcy, w zależności od sądu wieczystoksięgowego. W celu usprawnienia pracy KRUS zauważa się potrzebę dodania go do katalogu podmiotów uprawnionych do wystąpienia o zgodę Ministra Sprawiedliwości na wielokrotne, nieograniczone w czasie wyszukiwanie ksiąg wieczystych w centralnej bazie danych ksiąg wieczystych. KRUS potrzebuje precyzyjnych i aktualnych informacji o wielkości nieruchomości rolnych należących do rolników, aby móc prawidłowo obliczyć i ustalić wysokość należnej od nich miesięcznej składki na ubezpieczenie emerytalno-rentowe, a więc KRUS potrzebuje narzędzi – w tym w postaci możliwości wyszukiwania ksiąg wieczystych w centralnej bazie danych ksiąg wieczystych – w celu weryfikacji wielkości gospodarstwa rolnego deklarowanej przez rolnika prowadzącego to gospodarstwo.

Zgodnie z obowiązującymi regulacjami Szef Krajowego Centrum Informacji Kryminalnych (dalej: „KCIK”) przekazuje podmiotom uprawnionym informacje kryminalne niezwłocznie po otrzymaniu od podmiotu uprawnionego zapytania. Szef KCIK może przekazać informacje kryminalne podmiotowi zobowiązanemu, niebędącemu podmiotem uprawnionym, na jego zapytanie zadane w związku z prowadzonym przez niego, na podstawie odrębnych przepisów, postępowaniem karnym lub postępowaniem karnym wykonawczym.

Ustawodawca przewidział możliwość uzupełnienia informacji, jeżeli zgromadzone w bazach danych informacje kryminalne są niewystarczające do udzielenia odpowiedzi. W takim przypadku Szef KCIK występuje z zapytaniem do podmiotów zobowiązanych w zakresie koniecznym do udzielenia odpowiedzi. Dodanie KCIK do katalogu podmiotów uprawnionych do wystąpienia o zgodę Ministra Sprawiedliwości na wielokrotne, nieograniczone w czasie wyszukiwanie ksiąg wieczystych w centralnej bazie danych ksiąg wieczystych znacznie przyspieszy pozyskiwanie informacji z ksiąg wieczystych oraz usprawni tryb udzielenia odpowiedzi podmiotom uprawnionym.

2. Rekomendowane rozwiązanie, w tym planowane narzędzia interwencji, i oczekiwany efekt

Proponuje się zmianę art. 36⁴ ust. 8 ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o księgach wieczystych i hipotece¹⁾ (dalej: „u.k.w.h.”) przez uzupełnienie katalogu podmiotów uprawnionych do wystąpienia o zgodę Ministra Sprawiedliwości na wielokrotne, nieograniczone w czasie wyszukiwanie ksiąg wieczystych w centralnej bazie danych ksiąg wieczystych o Szefa KCIK oraz KRUS.

Wprowadzenie wymienionych zmian umożliwi wystąpienie przez Szefa KCIK oraz KRUS z wnioskiem do Ministra Sprawiedliwości o wydanie decyzji o wyrażeniu zgody na wielokrotne, nieograniczone w czasie wyszukiwanie ksiąg wieczystych w centralnej bazie danych ksiąg wieczystych. Przed wydaniem ww. decyzji Minister Sprawiedliwości zbada, czy wnioskodawcy spełniają warunki określone w art. 36⁴ ust. 13 u.k.w.h. Dotyczy to w szczególności warunków posiadania urządzeń lub systemów teleinformatycznych umożliwiających identyfikację osoby uzyskującej dane z centralnej bazy

¹⁾ Dz. U. z 2019 r. poz. 2204 oraz z 2021 r. poz. 1177 i 1978.

danych ksiąg wieczystych, zakresu danych oraz daty ich uzyskania, a także posiadania zabezpieczeń technicznych i organizacyjnych chroniących przed wykorzystaniem uzyskanych danych niezgodnie z celem.

Szacowana liczba wniosków kierowanych przez KRUS do centralnej bazy ksiąg wieczystych o udzielenie informacji dotyczących numerów ksiąg wieczystych wynosi około 2700 rocznie. Wyliczenie oparto o liczbę dokonanych przez sądy wpisów hipotecznych w 2018 r. na wnioski: Centrali KRUS, Oddziałów Regionalnych KRUS i Placówek Terenowych KRUS.

Jednocześnie w 2018 r. KCIK złożyło 21 267 zapytań o informacje dotyczące ksiąg wieczystych.

Przyznanie KRUS-owi możliwości wielokrotnego, nieograniczonego w czasie wyszukiwania ksiąg wieczystych, według konkretnego zdefiniowania kryterium, np. na podstawie danych osobowych właściciela, ma na celu skrócenie trwania sprawy, zwiększenie skuteczności w dochodzeniu należności Skarbu Państwa, zabezpieczenie zobowiązań KRUS przed ich przedawnieniem, a tym samym przed zagrożeniem braku możliwości odzyskania zaległych należności. Dostęp ten byłby realizowany we wszystkich jednostkach KRUS. Każda z jednostek terenowych KRUS prowadzi odrębnie postępowania i sprawy z zakresu zabezpieczenia hipotecznego. Placówek jest 272 oraz Centrala, co przy zapewnieniu niezbędnych zastępstw, daje ok. 550 użytkowników. Na podstawie statystyk spraw w dziedzinowym systemie informatycznym, w roku 2019 przeprowadzono skutecznie 5506 postępowań hipotecznych, zaś w roku 2020 było ich 4684. Liczby te wskazują, że umożliwienie KRUS korzystania z bezpośredniego dostępu do centralnej bazy ksiąg wieczystych uprości i skróci prowadzenie postępowań hipotecznych, a także pozwoli skutecznie zmniejszyć nakłady pracy po stronie Centralnej Informacji Ksiąg Wieczystych, która w tej chwili obsługuje tradycyjne wnioski KRUS.

Szacuje się, że w wyniku wejścia w życie projektowanych regulacji i wydania przez Ministra Sprawiedliwości decyzji o wyrażeniu zgody na wielokrotne, nieograniczone w czasie wyszukiwanie ksiąg wieczystych użytkownikami centralnej bazy danych ksiąg wieczystych mogą zostać 22 osoby z Wydziału Krajowego Centrum Informacji Kryminalnych Biura Wywiadu i Informacji Kryminalnych Komendy Głównej Policji oraz 546 osób z KRUS.

Projekt przewiduje również zmianę w art. 13 ust. 1 pkt 5 lit. b ustawy z dnia 6 lipca 2001 r. o przetwarzaniu informacji kryminalnych²⁾. Proponuje się zmianę przepisu, tak aby zakres przetwarzanych informacji kryminalnych obejmował nie tylko przedmioty (w tym nieruchomości) wykorzystane do popełnienia przestępstwa lub utracone w związku z przestępstwem, ale również przedmioty (w tym nieruchomości) uzyskane w wyniku przestępstwa, a więc przedmioty (w tym nieruchomości), w których posiadanie określone osoby weszły w następstwie dokonania przestępstwa. W takim układzie zakres informacji kryminalnych w rozumieniu omawianej ustawy obejmowałby m.in. dane o nieruchomościach, które zostały pozyskane przez określone osoby w wyniku np. prania brudnych pieniędzy. Jednocześnie w projektowanym przepisie wyszczególniono nieruchomości jako źródło informacji kryminalnych. Zmiana dotyczy uzyskiwania przez Szefa informacji o nieruchomościach, toteż koresponduje ona bezpośrednio z projektowaną nowelizacją u.k.w.h.

Oczekiwanym efektem wejścia w życie projektowanych rozwiązań jest usprawnienie zadań realizowanych przez podmioty wnioskujące o dane z ksiąg wieczystych oraz potencjalne skrócenie czasu niezbędnego do realizacji obowiązków służbowych.

3. Jak problem został rozwiązany w innych krajach, w szczególności krajach członkowskich OECD/UE?

Projektowana regulacja ze względu na stopień jej szczegółowości nie była poddawana analizie prawnoporównawczej.

4. Podmioty, na które oddziałuje projekt

Grupa	Wielkość	Źródło danych	Oddziaływanie
Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego	550 – liczba osób potencjalnie wykorzystujących dostęp do ksiąg wieczystych	KRUS	Możliwość uzyskania zgody na wielokrotne, nieograniczone w czasie wyszukiwanie ksiąg wieczystych w centralnej bazie danych ksiąg wieczystych.
Szef Krajowego Centrum Informacji Kryminalnych	22 – liczba osób potencjalnie wykorzystujących dostęp do ksiąg wieczystych	Komenda Główna Policji	Możliwość uzyskania zgody na wielokrotne, nieograniczone w czasie wyszukiwanie ksiąg wieczystych w centralnej bazie danych ksiąg wieczystych.

5. Informacje na temat zakresu, czasu trwania i podsumowanie wyników konsultacji

Projekt został udostępniony w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej Rządowego Centrum Legislacji w serwisie „Rządowy Proces Legislacyjny” oraz w Biuletynie Informacji Publicznej Ministerstwa Sprawiedliwości w zakładce „Projekty aktów prawnych”, zgodnie z art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. z 2017 r. poz. 248) i § 4 uchwały Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów (M.P. z 2022 r. poz. 348).

²⁾ Dz. U. z 2021 r. poz. 1607 oraz z 2022 r. poz. 655.

W ramach konsultacji publicznych i opiniowania projekt został skierowany do Stowarzyszenia Sędziów Polskich „Iustitia”, Stowarzyszenia Sędziów „Themis”, Fundacji Polskie Towarzystwo Prawnicze Opus Iuris, Instytutu Allerhanda w Krakowie, Naczelnej Rady Adwokackiej, Krajowej Izby Radców Prawnych, Krajowej Rady Notarialnej, Krajowej Rady Komorniczej, Ogólnopolskiego Stowarzyszenia Asystentów Sędziów, Ogólnopolskiego Stowarzyszenia Referendarzy Sądowych, Stowarzyszenia Referendarzy Sądowych Rzeczypospolitej Polskiej, Pracodawców Rzeczypospolitej Polskiej, Business Centrer Club, Krajowej Izby Gospodarczej, Związku Przedsiębiorstw Finansowych, Konfederacji Lewiatan, Związku Rzemiosła Polskiego, Porozumienia Samorządów Zawodowych i Stowarzyszeń Prawniczych, Związku Przedsiębiorców i Pracodawców, Federacji Związków Pracodawców Ochrony Zdrowia „Porozumienie Zielonogórskie”, Komisji Krajowej NSZZ „Solidarność”, Krajowego Niezależnego Samorządnego Związku Zawodowego „Ad Rem”, Niezależnego Samorządnego Związku Zawodowego Pracowników Wymiaru Sprawiedliwości Rzeczypospolitej Polskiej, Sądu Najwyższego, Sądów Apelacyjnych, Krajowej Rady Sądownictwa.

Projekt został skonsultowany i uzgodniony z Prezesem Urzędu Ochrony Danych Osobowych i organizacjami zajmującymi się ochroną danych osobowych.

Żaden z podmiotów nie zgłosił zainteresowania pracami nad projektem ustawy w trybie art. 7 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbgingowej w procesie stanowienia prawa.

6. Wpływ na sektor finansów publicznych

(ceny stałe z 2022 r.)	Skutki w okresie 10 lat od wejścia w życie zmian [mln zł]											
	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	Łącznie (0–10)
Dochody ogółem												
budżet państwa												
JST												
pozostałe jednostki (oddzielnie)												
Wydatki ogółem	1,46	0,132	0,138	0,143	0,148	0,154	0,161	0,167	0,173	0,181	0,188	3,045
budżet państwa	1,46	0,132	0,138	0,143	0,148	0,154	0,161	0,167	0,173	0,181	0,188	3,045
JST												
pozostałe jednostki (oddzielnie)												
Saldo ogółem	-1,46	-0,132	-0,138	-0,143	-0,148	-0,154	-0,161	-0,167	-0,173	-0,181	-0,188	-3,045
budżet państwa	-1,46	-0,132	-0,138	-0,143	-0,148	-0,154	-0,161	-0,167	-0,173	-0,181	-0,188	-3,045
JST												
pozostałe jednostki (oddzielnie)												
Źródła finansowania	Projektowana regulacja nie spowoduje skutków finansowych dla jednostek sektora finansów publicznych, w tym budżetu państwa i budżetów jednostek samorządu terytorialnego, polegających na zwiększeniu wydatków w stosunku do wielkości wynikających z obowiązujących przepisów. Przewidywane wydatki będą realizowane w ramach limitu wydatków ustalonych na dany rok. Przyjęcie regulacji nie będzie stanowiło podstawy do ubiegania się o dodatkowe środki z budżetu państwa.											
	Wydatki Policji związane z rozszerzeniem zakresu informacji gromadzonych w KCIK zostaną pokryte z części 42 – Sprawy wewnętrzne, w ramach środków przewidzianych na funkcjonowanie Policji.											
	Wydatki KRUS, związane z integracją systemów informatycznych, niezbędną do uzyskania nielimitowanego dostępu do centralnej bazy ksiąg wieczystych, zostaną pokryte w ramach budżetu KRUS, w ramach części 72 budżetu państwa – Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego.											
Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń	Projektowane zmiany, zgodnie z art. 1 projektowanej ustawy, dotyczą jedynie KCIK oraz KRUS i mogą wiązać się z potrzebą zmiany w architekturze technicznej baz danych tych podmiotów, koniecznością dostosowania przepisów wykonawczych oraz systemów informatycznych poszczególnych podmiotów uprawnionych, będących konsekwencją rozszerzenia zakresu przetwarzanych informacji. Jednak podmioty uprawnione nie są objęte zakresem projektowanej ustawy. Projektowana ustawa nie określa również, jakie ewentualne rozwiązania miałyby one wdrożyć ani jakich podmiotów zmiany te miałyby dotyczyć, w związku z czym oszacowanie potencjalnych kosztów dla nich będzie możliwe w ewentualnych projektach zmian przepisów wykonawczych.											
	Szacunkowe koszty rozszerzenia zakresu informacji gromadzonych w KCIK, zgodnie z proponowaną regulacją, będą obejmowały modyfikację w wymaganym zakresie: bazy danych KCIK, aplikacji dostępowej AKU KCIK, aplikacji administratora Archiwum KCIK oraz hurtowni danych OBI, których											

	koszt wykonania wstępnie określono na kwotę 660 000 zł. Natomiast koszty związane z utrzymaniem systemu przez kolejne 10 lat, od dnia wejścia w życie znowelizowanych przepisów ustawy z dnia 6 lipca 2001 r. o przetwarzaniu informacji kryminalnych, kształtować się będą w poszczególnych latach następująco: 2024 – 132 tys. zł, 2025 – 138 tys. zł, 2026 – 143 tys. zł, 2027 – 148 tys. zł, 2028 – 154 tys. zł, 2029 – 161 tys. zł, 2030 – 167 tys. zł, 2031 – 173 tys. zł, 2032 – 181 tys. zł, 2033 – 188 tys. zł. Koszt modyfikacji systemów informatycznych KRUS w związku z uzyskaniem nielimitowanego dostępu do centralnej bazy danych ksiąg wieczystych to ok. 800 tys. zł.
--	---

7. Wpływ na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym funkcjonowanie przedsiębiorców, oraz na rodzinę, obywateli i gospodarstwa domowe

Skutki								
Czas w latach od wejścia w życie zmian		0	1	2	3	5	10	Łącznie (0–10)
W ujęciu pieniężnym (w mln zł, ceny stałe z 2022 r.)	duże przedsiębiorstwa							
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw							
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe							
W ujęciu niepieniężnym	duże przedsiębiorstwa	Brak wpływu.						
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw	Projekt nie określa zasad podejmowania, wykonywania lub zakończenia działalności gospodarczej, w związku z czym odstąpiono od analiz i oceny przewidywanych skutków społeczno-gospodarczych, wskazanych w art. 66 ust. 1 ustawy z dnia 6 marca 2018 r. – Prawo przedsiębiorców (Dz. U. z 2021 r. poz. 162, z późn. zm.).						
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe, osoby niepełnosprawne oraz osoby starsze	Zauważa się potencjalny pozytywny efekt w postaci wzrostu sprawności realizacji spraw dotyczących ubezpieczeń społecznych rolników.						
Niemierzalne								

Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń	Projektowana zmiana nie będzie oddziaływać na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym funkcjonowanie przedsiębiorców.
--	---

8. Zmiana obciążeń regulacyjnych (w tym obowiązków informacyjnych) wynikających z projektu

☐ nie dotyczy

Wprowadzane są obciążenia poza bezwzględnie wymaganymi przez UE (szczegóły w odwróconej tabeli zgodności).	☐ tak ☐ nie ☒ nie dotyczy
☒ zmniejszenie liczby dokumentów ☐ zmniejszenie liczby procedur ☒ skrócenie czasu na załatwienie sprawy ☐ inne:	☐ zwiększenie liczby dokumentów ☐ zwiększenie liczby procedur ☐ wydłużenie czasu na załatwienie sprawy ☐ inne:
Wprowadzane obciążenia są przystosowane do ich elektroniczacji.	☐ tak ☐ nie ☒ nie dotyczy

Komentarz:

Zapewnienie dostępu KRUS i KCIK do centralnej bazy ksiąg wieczystych może wpłynąć pozytywnie na czas załatwianych przez te jednostki spraw.

Zmniejszenie liczby wniosków dotyczących danych z centralnej bazy ksiąg wieczystych kierowanych do Ministerstwa Sprawiedliwości może przyczynić się nie tylko do zmniejszenia obciążenia pracą pracowników odpowiedzialnych za udostępnianie stosownych informacji, ale także do ograniczenia liczby sporządzanej dokumentacji.

9. Wpływ na rynek pracy

Wejście w życie ustawy nie będzie miało wpływu na rynek pracy.

10. Wpływ na pozostałe obszary

☐ środowisko naturalne
☐ sytuacja i rozwój regionalny
☐ sądy powszechne, administracyjne lub wojskowe

☐ demografia
☐ mienie państwowe
☐ inne:

☐ informatyzacja
☐ zdrowie

Omówienie
wpływu

Brak wpływu na pozostałe obszary.

11. Planowane wykonanie przepisów aktu prawnego

Ustawa wchodzi w życie po upływie 2 lat od dnia ogłoszenia.

12. W jaki sposób i kiedy nastąpi ewaluacja efektów projektu oraz jakie mierniki zostaną zastosowane?

Efekty wejścia w życie projektowanej ustawy będą mogły być poddane ewaluacji w terminie 2 lat od dnia wejścia w życie.

Ocena *ex post* może być dokonana w oparciu o następujące mierniki:

- liczba osób, które są użytkownikami centralnej bazy danych ksiąg wieczystych,
- średni czas pracy, niezbędny do realizacji zadań przez osoby będące użytkownikami centralnej bazy danych ksiąg wieczystych,
- awaryjność i problemy techniczne systemu teleinformatycznego obsługującego centralną bazę danych ksiąg wieczystych,
- sprawność prowadzonych postępowań dotyczących zabezpieczenia należności z tytułu składek na ubezpieczenie społeczne rolników oraz na ubezpieczenie zdrowotne,
- średni czas udzielania przez KCIK odpowiedzi na zapytania podmiotów uprawnionych w związku z prowadzonymi przez nie postępowaniami karnymi lub postępowaniami karnymi wykonawczymi.

13. Załączniki (istotne dokumenty źródłowe, badania, analizy itp.)

Brak.

Raport z konsultacji publicznych

W ramach konsultacji publicznych projekt ustawy o zmianie ustawy o księgach wieczystych i hipotece oraz ustawy o przetwarzaniu informacji kryminalnych (UD59) został udostępniony w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej Rządowego Centrum Legislacji w serwisie Rządowy Proces Legislacyjny, oraz w Biuletynie Informacji Publicznej Ministerstwa Sprawiedliwości w zakładce „Projekty aktów prawnych”, zgodnie z art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. z 2017 r. poz. 248) i § 4 uchwały nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów (M.P. z 2022 r. poz. 348).

W ramach konsultacji publicznych i opiniowania projekt został skierowany do Stowarzyszenia Sędziów Polskich „Iustitia”, Stowarzyszenia Sędziów „Themis”, Fundacji Polskie Towarzystwo Prawnicze Opus Iuris, Instytutu Allerhanda w Krakowie, Naczelnej Rady Adwokackiej, Krajowej Izby Radców Prawnych, Krajowej Rady Notarialnej, Krajowej Rady Komornicze, Ogólnopolskiego Stowarzyszenia Asystentów Sędziów, Ogólnopolskiego Stowarzyszenia Referendarzy Sądowych, Stowarzyszenia Referendarzy Sądowych Rzeczypospolitej Polskiej, Pracodawców Rzeczypospolitej Polskiej, Business Center Club, Krajowej Izby Gospodarczej, Związku Przedsiębiorstw Finansowych, Konfederacji Lewiatan, Związku Rzemiosła Polskiego, Porozumienia Samorządów Zawodowych i Stowarzyszeń Prawniczych, Związku Przedsiębiorców i Pracodawców, Federacji Związków Pracodawców Ochrony Zdrowia „Porozumienie Zielonogórskie”, Komisji Krajowej NSZZ „Solidarność”, Krajowego Niezależnego Samorządnego Związku Zawodowego "Ad Rem", Niezależnego Samorządnego Związku Zawodowego Pracowników Wymiaru Sprawiedliwości Rzeczypospolitej Polskiej, Sądu Najwyższego, Sądów Apelacyjnych, Krajowej Rady Sądownictwa.

Projekt został skonsultowany i uzgodniony z Prezesem Urzędu Ochrony Danych Osobowych i organizacjami zajmującymi się ochroną danych osobowych.

Do projektu nie zgłoszono uwag.

Żaden podmiot nie zgłosił zainteresowania pracami nad wyżej wymienionym projektem w trybie przepisów ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. z 2017 r. poz. 248).

Projekt nie wymaga przedstawienia organom lub instytucjom Unii Europejskiej stosownie do § 39 uchwały nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. Regulaminu pracy Rady Ministrów.